

Exempel på hemmansförsäljning med ”förgångskontrakt”

§: XX

S.D Under anhållan om uppbud och lagfart å $\frac{13}{64}$ dels mantal N° 1 i PiteBy, inlemnades till Hds Rⁿ en så lydande köpeafhandling:

”Härmed upplåter och försäljer jag Bonden Johan Pitesson i PiteBy till min son Jonas Oskar Pitesson och min dotter Anna Elsa Pitesson derstädes, båda till myndiga år uppnådda, mitt egande hemman Tretton Sextiofjerdedels mantal No 1 i förberörde PiteBy by, med all derå befintlig åbyggnad och underlydande inegor, foderlador och gärdesgårdar, samt med den skog och mark, som detta nu upplåtna hemman åtlyda, jemväl med den andel, som jag eger uti qvarn och qvarnställe, som är uppförd i Pite-By elf inom PiteBy byns skatteområde, tillika med min egande stuga och stall i Piteå gamla stad med de derunder varande tomtar, såväl som fäbodhusen, som jag i och för sommartidens begagnande å mitt yttre skogsskifte uppfört hafver, med min egandes sågningsrätt vid Rokfors sågverk, som jag eger årligen att försåga aderton stockar, med alla öfriga rättigheter och förmåner, som detta hemman eger eller tillkomma bör, och det alltsammans emot och för en fastställd köpesumma utgörande Tvåtusén trehundra (2300) Riksdaler Riksmünt, hvilken köpesumma köparene Ett år från denna dag beräknad skola erlägga i den ordning, att köparenes syskon, som äro sex till antalet, ega att af desse köpare, vid den stadgade tiden, uppbära Trehundratrettio tre (333) Riksdaler trettio tre (33) och $\frac{1}{3}$ dels öre riksmünt, hvartera, och återstoden af den betingade köpesumman, som är Trehundra Riksdaler enahanda myntsort, skola köparen till mig säljare enskildt erlägga, och göres af mig säljare under upplåtelsen följande beting, som skola varda fästade vid berörde hemman, nemligen:

- 1mo förbehåller jag mig säljare rättighet att bestrida förvaltningen af detta mitt nu upplåtna hemman med åtnjutande af alla der vid förenade förmåner, samt ansvarar för alla skyldigheter, som detsamma kan ådrabba uti ett års tid räknadt från och med denne dag, men när den tiden tilländagången är, skola köparne med af detta hemman då inbergade gröda utan någon vidare ersättning få ega och omhantaga, dock med vilkor likvist, att köparne skola vara förbundne att biträda mig under detta år med allt behöfligt arbete.*
- 2° Skola köparne eller dess rättsinnehafvare från och med den dagen jag hemmansförvaltningen lemnat och intill min dödsdag vid nu upplåtna gård bestå mig säljare klanderfri föda, goda bättre och sämre gång och sängkläder, och med ett höfligt och fridsamt bemötande samt med den ömmaste skötsel, som mitt behof pröfvar i alla mått mig förse, och vid tidens framskridande, då mitt lifslopp slutat är på allt tillbörligt sätt mitt stoft till grafoen befordra.*
- 3° Till boningsrum för min återstående lefnad, förbehåller jag mig säljare rättighet att bo i den vestra införkammaren och förstugukammaren i detta hemmanets manbyggning som af denna hemmansinnehafvare skola med behöflig eldning varma hållas, enär årstiden det kräfver, ävensom min rätt skall vara mig obetagen att vistas och bo uti alla de öfriga detta hemmanets boningsrum efter mitt eget gottfinnande, samt till enskildt visthus, förbehåller jag mig, den norra stolpeboden vid denna gård, som af denna hemmansinnehafvare i godt skick hållas skall.*

- 4° i den så kallade förgången, skola köparne eller dess rätts innehafvare vara förbundne att till mig säljare utgifva aderton (18) fot korn, sex (6) fot råg, af god spannemål, dock sådan att den kan falla af varje års skörd, ett lispund¹ smör, hälften vinter och andra hälften sommar smör, tre skålpund² talgljus, trettio skålpund kaffebönor, tio skålpund socker, utom dagligt kaffe och socker, samt snus allt hvad deraf för mig kan göras behof, fyra får att klippa ullen af, endast med långullen och ett dylikt att slagta, två kannor³ renadt brännvin till jul och två dito till påskhögtiden, allt årligen och så länge jag lefver, samt dessutom en åttondels kanna oskummad mjölk dagligen och så länge jag lefver, men skulle något af mina föregångsbeting vid varje års utgång vara outfådda och jag icke inom en månad efter hvarje tilländagånget år något kraf verkställt om utfående deraf, så skall det för det året och vidare i sådan måtto vara eftergifvet.
- 5° Förbehåller jag mig följande rättigheter dertill att vid kyrkobesöken bo och vistas uti nu upplåtna kyrkostuga, hvarest jag skall af denna hemmansinnehafvare likaledes bekomma oklanderlig föda och behöflig eldning, samt skjuts till kyrkan och hem igen med passlig åkdon, under vilken årstid som helst, så väl som till andra färder, enär jag det åstundar och det alltsammans utan någon ersättning.
- 6° för den händelse jag säljare skulle komma att träda uti nytt gifte, så skola köparne eller dess rätts innehafvare vara förbundna att bestå min då blifvande hustru oklandradt föda, behöfliga gång och sängkläder, samt all behöflig skötsel intill hennes död, och efter döden anständig begrafning, men om hon kommer att mig öfverleva så skall hon ega rättighet uti sin återstående lifstid att årligen bekomma hälften af min årligen betingade förgånga, samt bo i förstugukammaren i detta hemmans manbyggnad, som efter behof skall varm hållas, dock skall hennes årliga förgånga vara qvitterad i enlighet med det samma, som jag för min del uti fjerde punkten har bestämt, samt njuta enahanda rättigheter vid kyrkobesöken, som jag uti föregående punkt betingat.
- 7° Men om jag säljare ej kommer att träda uti nytt gifte och saknar godkänd skötsel så skola köparne eller dess rätts innehafvare vara förbundne att vid min tillsägelse bestå mig en piga, som endast sköter och ansar mig, så länge jag lefver, hvilken piga skall af dessa eller till äfventyrs av någon annan af detta hemmanets innehafvare ordenligen födas, såväl som med nöjaktig lön årligen till henne utgifvas, samt ordentlig säng och sängkläder uti de rum jag förbehållit henne bestå.
- 8° Förbehåller jag mig säljare rättighet dertill att förutom dessa hemmansegares vidare hörande söka och erhålla laga inteckning uti mitt nu egande upplåtna hemman Tretton sextiofjerdedels $\frac{13}{64}$ dels mantal N^o1 i PiteBy, till säkerhet för alla mina uti föregående afhandling af mig gjorda förbehåll och beting.

På föreskrifna grunder så afhänder jag mig och mina öfriga barn all rättighet till inbenämnde hemman Tretton sextiofjerdedels $\frac{13}{64}$ dels mantal i merberörde PiteBy by och tillegnar det köparne med eganderätt från och med denna dag, till hälften hvardera, förbindande jag mig säljare att åt köparne tillhandahålla eforderliga åtkomsthandlingar, samt all annan på lag grundad säkerhet. Piteå den 10 Oktober 1871.

Bonden Johan Pitesson i PiteBy (bom) Säljare

1 Lispund ca. 8,5 Kg

2 Skålpund ca 0,425 Kg

3 Kanna ca 2,6 liter

Härmed förklara vi oss till alla delar nöjda förbinda vi oss till denna afhandling fullkommliga efterlevnad datum som ofvan Jonas Oskar Pitesson, Anna Elsa Pitesson (bom)

Vittna på en gång:

A Sundström, Nils Petter Olofsson (bom) ”

som lästes, hvarjemte företeddes dels Rättens den 20 Oktober 1824 för säljaren Johan Samuelsson Pitesson utfärdade fastebref å hemmanet ifråga och dels debetsedel för sistlidne år, utvisande att samma hemman var åsatt ett taxeringsvärde af 5927 rdr. rmt.

Härefter aktade Härads Rätten skäligt meddela Jonas Oskar Pitesson och Anna Elsa Pitesson, till häften var, å inhandlade hemmanet 13/64 dels mtl: N° 1 i PitteBy, uppbud 1^a gången.

Som förständigades.